

КОСЕНКО Наталія Михайлівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов для гуманітарних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, Україна; тел.: +38(056) 374-98-82; e-mail: natukr1581@gmail.com; ORCID ID 0000-0001-6027-6322

РЯБОВОЛ Світлана Леонідівна

викладач кафедри іноземних мов для гуманітарних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара; пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, Україна; тел.: +38(056) 374-98-82; e-mail: claire_14@i.ua; ORCID ID 0000-0001-7403-0382

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ОДИНИЦЬ ПОВТОРНОЇ НОМІНАЦІЇ
У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ**

Анотація. *Метою* дослідження є аналіз структурних та семантичних процесів, які відбуваються при переході первинної номінації у повторну, стилістично марковану, номінацію у художніх текстах у сучасній англійській мові. *Об'єктом* дослідження є мовні одиниці повторної стилістичної номінації. *Предметом* статті є функціональні та стилістичні характеристики мовних одиниць. *Матеріалом* дослідження є 1404 мовні одиниці повторної стилістичної деномінації. *Результати:* 1) визначено два основних типи мовного явища, що вивчається: автономні та неавтономні номінації; 2) вивчається вплив контексту на використання одиниць повторної стилістичної номінації у літературному тексті; 3) визначається частотність стилістичних засобів, що використовуються для вираження вторинних стилістичних понять / імен; 4) викладено три основні функції повторної номінації. *Практичне застосування* результатів дослідження можливе у процесі вивчення інтерпретації художніх текстів при лінгвістичному аналізі таких текстів, оскільки у даній науковій статті доводиться, що одиниці повторної стилістичної номінації використовуються не лише з метою експресивного опису, але й з метою посилення значень об'єктів, понять, явищ, для вираження різних відтінків змісту. *Висновки:* мовні одиниці повторної стилістичної номінації виконують свою функцію у різних контекстах, тому розуміння певного контексту у кожному випадку має велике значення. Велика кількість одиниць, що аналізуються, виражається за допомогою стилістичних засобів (метафори, епітету, порівняння та деяких інших), частотність яких різна, як це доведено у статті. Такі стилістичні засоби слугують способом вираження художньо-експресивної функції вторинної номінації у літературному тексті.

Ключові слова: повторна номінація, експліцитна номінація, імпліцитна номінація, структурний процес, семантичний процес, стилістичні засоби.

Постановка проблеми. Повний лінгвістичний опис лексичних одиниць мови неможливий без звернення до теорії номінації [3, с. 67].

Номінація – це процес створення, розподілу та закріплення найменувань за різними фрагментами дійсності [8, с. 115].

Об'єктом номінативного аспекту знакової теорії є усі номінативні засоби мови, утворені різноманітними способами. Проте незважаючи на високу частотність терміну «номінація» у сучасній лінгвістичній літературі, його зміст досі залишається багатозначним, що вносить деяку плутанину у вивчення даного поняття [3, с. 67]. Наприклад, дещо неоднозначні терміни «первинний» і «вторинний», «первісний» і «повторний» типи найменувань. Іноді у різних дослідників зміст цих термінів визначено недостатньо чітко.

Актуальність даної статті полягає у спробі розширити інформативне поле, що стосується функціонування основних типів номінацій у сучасній англійській

мові. Актуальність роботи визначається також недостатньою вивченістю проблеми взаємозв'язку експліцитної та імпліцитної номінації і тим фактом, що вторинна номінація розглядається, як правило, у контексті художнього твору іноді без врахування таких екстралінгвістичних факторів, як індивідуальний авторський стиль, період (епоха) написання твору.

Зв'язок з попередніми дослідженнями. Комплексний опис номінативних одиниць наведено у роботах таких вітчизняних лінгвістів як Г. В. Колшанський, Н. Д. Арутюнова, А. А. Уфимцева, В. Г. Гак, О. С. Кубрякова, а також іноземних лінгвістів Дебори Таненн і Йоахіма Гржеги.

Поняття та процес найменування здавна цікавили і мислителів, і філологів. Чимало античних мислителів дотримувались матеріалістичної точки зору у розумінні механізму номінації, маючи на увазі під цим поняттям складну багатоманітність співвідношень між словом, річчю та поняттям (Аристотель, Геракліт, Платон, Демокрит, Августин).

Представники Празького лінгвістичного гуртка внесли вклад у розвиток теорії номінації, визначивши мову як систему знаків, що слугує для реалізації конкретної мети.

Постановка завдань дослідження. *Метою* статті є аналіз структурних та семантичних процесів, що мають місце при трансформації первинної номінації у вторинну у художньому тексті.

У зв'язку з цільовою спрямованістю у роботі вирішуються такі *завдання*:

- визначити структури та типи вторинної номінації;
- виявити стилістичні прийоми, які є засобом вираження вторинної номінації у художньому тексті;
- дослідити роль контексту у реалізації одиниць вторинної номінації у тексті;
- розглянути функціонування різнорівневих одиниць як засобів вираження досліджуваного типу номінації.

Об'єктом дослідження є одиниці стилістичної номінації, що містять як однослівні утворення (одиниці лексико-семантичного рівня), так і словосполучення та предикативні одиниці (які належать до синтаксичного рівня), що слугують для створення метафоричних та експресивно-емоційних значень.

Виклад основного матеріалу. Ономасіологія вивчає усі одиниці мови з точки зору виконання ними номінативної або репрезентативної функції та, зокрема, займається розглядом способів формування одиниць номінації різнорівневого статусу, різної протяжності структури [7].

Існує і вужче тлумачення ономасіології, що полягає у розумінні її лише як вчення про процеси називання словом понять та явищ об'єктивної дійсності. Ширша концепція ономасіології має на увазі область дослідження усієї номінативної діяльності у мові, що відображає та об'єктивує світ під час пізнання його об'єктів та зв'язків. І. В. Арнольд зазначає, що «найважливіше поняття ономасіології – акт номінації – одночасно і найважливіше поняття мовленнєвої діяльності. Під ним ми розуміємо мовно-розумовий процес, що спрямований або на вибір існуючого у мові готового позначення явища, яке називається, та думки про це явище або на створення відповідної йому назви» [2, с. 223].

У працях Г. В. Колшанського, Н. Д. Арутюнової, О. С. Кубрякової, В. М. Телія під первинною номінацією розуміється початково мовне означування, первісне слово, те, яким позначено кожен предмет пізнаваного за його допомогою світу.

Під повторною номінацією (іноді званою вторинною у широкому сенсі цього слова) зазвичай розуміється називання вказаного раніше у тексті денотату – особи, дії, якості – у подальшому описі. У більшості випадків номінація даного типу несе додаткову інформацію, включаючи емоційність та експресивність.

Повторна номінація стилістично більш нейтральна, ніж вторинна номінація. До першої належить будь-яке повторне використання мовної одиниці у тексті. У вузькому значенні слова саме вторинна номінація, будучи повторною у синтагматичному плані, несе у собі додаткове експресивне навантаження.

Виходячи з такого розуміння первинної і вторинної номінацій, способи вторинної номінації розрізняються в залежності від мовних засобів, що використовуються для створення нових імен, і від характеру взаємовідносин «ім'я – реальність».

За типом мовних засобів розрізняють: 1) словотвір як регулярний спосіб створення нових імен та значень; 2) синтаксичну транспозицію, за якої морфологічні засоби вказують на зміну синтаксичної функції при збереженні лексичного значення; 3) семантичну транспозицію, яка не змінює матеріального образу, що первісно осмислюється, і призводить до утворення багатозначних слів, а також фразеологізмів різних типів.

За характером вказування ім'ям на дійсність розрізняють 2 типи вторинної номінації: автономну і неавтономну (непряму).

Автономна номінація – вторинні значення слів, які здобувають самостійну номінативну функцію та називають той чи інший фрагмент об'єктивної реальності, його ознаку або дію автономно, на базі одного імені. В. Г. Гак наголошує, що «у такому випадку закономірності вибору і комбінації лексичних одиниць залежать лише від властивого для них значення» [4, с. 23].

При неавтономній вторинній номінації формування нової мовної одиниці відбувається за допомогою такого використання комбінаторної техніки мови, за якої знакова одиниця «завжди співвідноситься зі своїм позначенням опосередковано через семантично опорне для даної комбінації найменування» [4, с. 22].

У номінативному реманенті є слова, які здатні за самим характером свого значення нести інформацію не лише про те, що позначено ними, але перш за все, про той емоційний стан суб'єкта мовлення, який він переживає, що і знаходить своє відображення у певних засобах мовного вираження (а саме у виборі того чи іншого слова, що вказує на цей стан суб'єкта).

Експресивно забарвлена лексика є здебільшого результатом вторинної номінації. Так, називаючи когось а *monkey* – «пустун», «бешкетник», той, хто говорить, переоцінює оцінку особи за її манерою поведінки, що уже увійшла у мову у прикметнику *prankish* («пустотливий») та стала нормативною, надаючи їй образно-асоціативне уявлення.

Вторинну номінацію, що базується на переносі значень, часто називають стилістичною номінацією. Її суть полягає у тому, що вона характеризується подвійною та одночасною співвіднесеністю із денотатом. Відповідно, денотат стилістично маркованої одиниці, на відміну від денотату, що закріплений шляхом первинної номінації, постає як складне, комплексне явище, де співвіднесеність із кваліфікативними сферами «відбивається» крізь ознаку найменування предмету, що виділена мовним колективом. Ця ознака стає яскраво вираженою, провідною у процесі осмислення об'єкту реальної дійсності засобами номінації. Саме на основі цієї ознаки відбувається «переосмислення» об'єкту перейменування крізь призму оцінювального або образного уявлення. Стилiстичне значення ґрунтується на здатності люд-

ського мислення асоціативно пов'язувати предмети та явища оточуючого світу, на здатності бачити спільні ознаки та якості різних предметів у результаті спільності або близькості вражень, створених ними. Наприклад: *pepper* – «перець», *peppery*, *pepper pot* – «запальна людина» [1, с. 609].

Експресивно-стилістична забарвленість номінативних структур у мовленнєвому ланцюгу виявляється у використанні низки стилістичних прийомів, що слугують засобом вираження динамізму та експресії успішніше, ніж словесні знаки прямої номінації (див. таблицю 1).

Таблиця 1

Стилістичні прийоми, що є засобами вираження вторинної номінації
у художньому тексті

№	Стилістичний прийом	Кількість	%
1	Метафора	382	27,1
2	Порівняння	318	22,5
3	Епітет	203	14,7
4	Інші прийоми	25	1,7
	Всього	928	66

З 1404 мовних одиниць повторної номінації, що були відібрані у ході дослідження, 928 одиниць мови становлять вторинну, стилістично оформлену номінацію, що складає 66 % від загальної добірки.

Як свідчать наведені у таблиці дані, найбільш частотним стилістичним прийомом, що використовується для вираження вторинної номінації у художньому тексті, є метафора. Наприклад: *He was capable of **strong feelings** – often poetic ones – and under a stress of desire, such as at present, he waxed eloquent. That is, **his feelings** and **his voice were coloured** with that seeming repression and pathos which is the essence of eloquence* [9, с. 79].

Вторинна стилістична номінація слугує не лише цілям експресивного опису, але й інтенсифікації значення, вираження смислових нюансів за допомогою метафоричного порівняння. Наприклад: ***They** were small, not more than a foot or so in height and they looked like **naked snails** except that instead of snail faces they had a parody of human faces – the kind of ridiculous, vacant pitifully staring faces that can be found upon certain cartoon characters...* [12, с. 69].

Рідше (див. таблицю 1) для відтворення яскравих художніх описів та образів може використовуватись епітет. Наприклад: *Watching, I had been thankful, and a bit surprised as well, to find such a peaceful place* [12, с. 1].

Варто зауважити, що повною мірою вторинна стилістична номінація реалізується у контексті. Функціонування кожної одиниці мови у висловлюванні визначається саме тим контекстом, який встановлює однозначність відповідної одиниці, наприклад, слова, словосполучення або цілого речення. Взаємозв'язок одиниць мови у семантичному плані і визначає контекст як необхідну умову організації і функціонування мови. Одиниці мови у зв'язному тексті вступають у певні синтаксичні сполучення [6, с. 15].

У наш час у лінгвістичній науці існує два розуміння контексту:

– ширше, яке включає усі фактори, що супроводжують вербальну комунікацію – міміка, жести, рухи тіла, певну ситуацію, у якій відбувається спілкування (невербальний або екстралінгвістичний контекст);

– вужче, що має на увазі власне лінгвістичний (вербальний) контекст, що обмежений рамками суто мовного втілення, змісту комунікації, і детермінований певною мовною системою та закономірностями формування лексичних та граматичних значень мовленнєвого акту [6, с. 38].

Цілком природно очікувати, що конотативні асоціації будуть найтіснішим чином пов'язані з контекстом, об'єм якого буде коливатись в залежності від типості або індивідуальності відповідних асоціацій.

Особливо широко розповсюдженим явищем контекстного вживання мовних одиниць слід вважати використання різного роду переносних значень слів та виразів – наприклад, метафори, метонімії, метафоричного епітету тощо.

Використання тропів найрізноманітнішого характеру у більшості випадків взагалі неможливе без контекстного обмеження, оскільки переносне значення багатого слабше фіксовано, ніж будь-яке пряме значення багатозначного слова. Переносне значення може виконувати свою комунікативну функцію лише у контексті.

Контекст реалізує у мові протиставлення конкретності й абстрактності, однозначності та багатозначності, які є суттєвою характеристикою системи мови і повністю відображені у явищі вторинної номінації. Лише контекст робить можливим правильне сприйняття авторського задуму, актуалізуючи конотації, що присутні у значенні другого імені.

Номінація сама по собі не самодостатня, й лише у поєднанні з граматичною структуризацією (організацією синтаксичної схеми висловлювання) вона може реалізувати думку людини. Завдання того, хто говорить, у найзагальнішому вигляді полягає не у тому, щоб назвати предмет чи ситуацію, а у тому, щоб надати про них те чи інше уявлення. Слово ж за своїм статусом не може відобразити цілу ситуацію, не може одночасно вказувати і на координати ситуації і на її учасників, на відношення зв'язку між ними і на саму систему зв'язків, оскільки засоби мовного вираження думок черпаються тим, хто говорить, із двох сфер мови: синтаксису та словника. Перший передбачає правила вторинного означування у рамках предикативних одиниць, другий – самі одиниці первинного означування.

Засобом вторинної номінації може виступати не лише окремо взяте слово, але й словосполучення та речення. Наприклад:

– вторинна номінація, що виражена словом:

People ... plucked up courage, at the sight of Harris and his party, and joined the procession [10, с. 48];

– вторинна номінація, що виражена словосполученням:

She fell in love with Michael at first sight. She had never seen a more beautiful young man and she pursued him relentlessly [10, с. 25];

– вторинна номінація, що виражена реченням:

... I know a place round the corner where you can get a drop of the finest Scotch Whiskey... Harris always does know a place round the corner where one can set something brilliant in the drinking line [10, с. 25].

Таким чином, вторинна номінація може бути як цілісно оформленою (виражена словом), так і окремо оформленою (виражена одиницями синтаксичного рівня мови). Окремо оформлена номінація, як правило, характеризує цілі мовленнєві ситуації.

Говорячи про художній текст, варто зазначити, що контекст художнього твору – це взаємозв'язок різного роду імплікацій та експлікацій, які ґрунтуються на відносинах асиметрії (імплікація) або симетрії (експлікація) між планом вираження та планом змісту.

Сутність імпліцитності та експліцитності у працях зарубіжних та вітчизняних лінгвістів трактується по-різному. Дехто з них розуміє імпліцитність та експліцитність як не вираження або вираження формальними засобами граматичних та лексично-граматичних категорій. У даній статті поняття імплікативності та експлікативності розглядаються лише у семантичному аспекті і пов'язані з поняттям вторинної номінації, що виражена стилістично маркованою мовною одиницею.

Експліцитна зумовлена контекстом вторинна номінація – це така номінація, яка реалізує свою пряму предметно-понятійну спрямованість. За такої номінації усі елементи та ланки відображуваної події отримують експліцитне вираження у складі мовного висловлювання [5, с. 13]. Наприклад:

...the approach to a great city for the first time is a wonderful thing. Particularly if it be evening – that mystic period between the glare and the gloom of the world when life is changing from one sphere or condition to another [9, с. 29].

У даному випадку іменник *period* реалізує пряме номінативне значення, а уся вторинна номінація, до структури якої належать іменники, експлікує ідею автора – чому саме увечері так чудово виїжджати у велике місто.

Імпліцитна номінація – контекстуально зумовлена номінація, за якої відбувається формування мовної семи. Ця сема співвідноситься з імплікаційними аспектами слова, що присутні у структурі його значення. Наприклад: *The boat has disappeared. We found the truant for them* [10, с. 68].

Сема слова «утікачка» (*the truant*) передбачає навмисне зникнення, стосуючись у даному прикладі первинної номінації *the boat* та створюючи художню образність (персоніфікацію).

Формами репрезентації імпліцитного змісту у висловлюванні є мовленнєві комплекси, що являють собою структурно-контекстуальну єдність, у якій контекст є обов'язковим компонентом формування імпліцитного змісту. Причому, чим більше оціночних додаткових характеристик є у вторинного найменування, тим воно імпліцитніше.

Досить часто у художній літературі зустрічаються випадки імпліцитної контекстуально зумовленої вторинної номінації, що виражена фразеологічними зворотами. Наприклад: *He knew she must never let him feel she was a burden or a responsibility. ..., a millstone round his neck* [11, с. 60].

Існує і перехідний тип вторинної контекстуально зумовленої номінації. До даного типу у лінгвістиці відносять ті випадки, коли елементи контексту, що мотивують семантику вторинного імені, співвідносяться із цим ім'ям синонімічно. Наприклад: *Nobody was in the room. Not a soul* [11, с. 224].

Номінації здатні тим чи іншим чином відображати позамовну дійсність, в залежності від того, яка із мовних функцій (пізнавально-індикативна чи кваліфікаційно-оціночна) переважає у процесі формування найменування. На основі цього факту можна виділити наступні функції повторних найменувань: художньо-експресивну, функцію передачі оповідної точки зору та конструктивну функцію.

Художньо-експресивна функція вторинних номінацій у художньому тексті – це вираження не лише різноманітних відтінків значення, але й тонких нюансів експресивно-стилістичних конотацій. Номінації здатні передавати ставлення номінатора до об'єкту, що номінується, привертаючи увагу читача, активувати пізнавальну діяльність мислення, викликаючи у нього живі конкретні уявлення про предмет, про який повідомляється. У цьому і полягає головне завдання художника: донести до читача поняття про об'єктивну дійсність, надаючи їм різноманітних та яскравих нюансів зображення, використовуючи різні номінативні моделі, тим самим залучаючи читача до участі в оповіді.

Функція передачі оповідальної точки зору за допомогою номінацій, що використовуються у тексті повторно, відіграє одну із головних ролей у процесі передачі оцінки предметів та явищ реальної дійсності в усіх трьох основних типах викладення у тексті художнього твору: авторської мови, невластиво-прямої мови та мови персонажів. При цьому найбільш поширені вони у мові персонажу. Тут вони відображають індивідуальне сприйняття речей та явищ дійсності. Повторні номінації у межах різних типів викладу можуть бути сприйняті як оціночні, що передають ставлення суб'єкту до предмета чи явища.

Конструктивна функція повторних найменувань у художньому тексті полягає у створенні цілісності тексту, тим самим бути основою для розвитку оповіді. При цьому повтори, підсилюючи одну й ту саму думку чи ідею, сприяють образності та емоційності оповіді.

Висновки. Таким чином, проведений нами аналіз дозволив зробити висновки, що вторинна контекстуально зумовлена номінація полягає у використанні вже наявних у мові номінативних засобів у дещо новій для них функції називання. Експресивно-стилістична відміченість вторинних номінативних структур може виражатись за допомогою використання низки стилістичних прийомів, що робить вторинні стилістичні номінації засобами вираження динамізму та експресії успішніше, ніж словесні знаки прямої номінації.

Перспективи подальшого дослідження вбачаються нам у вивченні повторних найменувань (включно з вторинними, стилістично маркованими) з точки зору забезпечення створення когезії художнього тексту.

Бібліографічні посилання

1. Александрова О. В. Современный английский язык для филологов. Москва: Высш. шк., 1988. 224 с.
2. Арнольд И. В. Основы научных исследований в лингвистике. Москва: Высш. шк., 1991. 139 с.
3. Вардзелашвили Ж. Н. К вопросу о толковании термина «номинация» в лингвистических исследованиях. *Славистика Грузии*. 2000. Вып. 1. С. 62–68
4. Гак В. Г. Языковые номинации в гендерном аспекте. Москва: Просвещение, 2004. 186 с.

5. Гурова В. А. Особенности конструкций с имплицитной номинацией в современном английском языке: автореф. дис. канд. филол. наук: 10.02.05. Киев, 1985. 24 с.
6. Колшанский Г. В. Коммуникативная функция и структура языка. Москва: Наука, 1984. 174 с.
7. Кунин А. В. Механизмы окказиональной фразеологической номинации и проблемы оценки. *Вопросы фразеологии*. Москва: Высш. шк., 1980. 137 с.
8. Телия В. Н. Вторичная номинация и её виды. Языковая номинация. Виды наименований. Москва: Просвещение, 1977. 234 с.
9. Dreiser, T. Sister Carrie. St. Petersburg: KARO, 2008. 384 p.
10. Jerome, Jerome K. Three men in a boat. London: Penguin Books, 1999. 256 p.
11. Maugham, W.S. Theatre. Moscow: Manager, 2006. 304 p.
12. Simak, Clifford. Destiny Doll. URL: <http://en.bookfi.org/g/Destiny%20Doll> (дата звернення: 10.09.2018).

References

1. Aleksandrova, O. V. (1988), *Modern English for philologists* [*Sovremennyy anglijskij jazyk dlja filologov*], Moscow, 224 p.
2. Arnol'd, I. V. (1991), *Fundamentals of research in linguistics* [*Osnovy nauchnyh issledovanij v lingvistike*], Moscow, 139 p.
3. Vardzelashvili, Zh. N. (2000), "On the question of the interpretation of the term "nomination" in linguistic studies" ["K voprosu o tolkovanii termina «nominacija» v lingvisticheskikh issledovanijah"], *Slavistika Gruzii*, No. 1, pp. 62–68.
4. Gak, V. G. (2004), *Gender language nominations* [*Jazykovye nominacii v gendernom aspekte*], Moscow, 186 p.
5. Gurova, V. A. (1985), *Features of constructions with implicit nomination in modern English: Author's abstract* [*Osobennosti konstrukcij s implicitnoj nominaciej v sovremennom anglijskom jazyke: avtoref. dis. ... kand. filol. nauk*], Kyiv, 24 p.
6. Kolshanskij, G. V. (1984), *Communicative function and language structure* [*Kommunikativnaja funkcija i struktura jazyka*], Moscow, 174 p.
7. Kunin, A. V. (1980), "Mechanisms of occasional phraseological nomination and problems of evaluation" ["Mehanizmy okkazional'noj frazeologicheskoy nominacii i problemy ocenki"], *Voprosy frazeologii*, Moscow, 137 p.
8. Telija, V. N. (1977), *Secondary nomination and its types. Language nomination. Types of names* [*Vtorichnaja nominacija i ejo vidy. Jazykovaja nominacija. Vidy naimenovanij*], Moscow, 234 p.
9. Dreiser, T. (2008), *Sister Carrie*. St. Petersburg: KARO, 384 p.
10. Jerome, Jerome K. (1999), *Three men in a boat*. London: Penguin Books, 256 p.
11. Maugham, W.S. (2006), *Theatre*. Moscow: Manager, 304 p.
12. Simak, Clifford. *Destiny Doll*, available at: <http://en.bookfi.org/g/Destiny%20Doll>

КОСЕНКО Наталия Михайловна

кандидат филологических наук, доцент кафедры иностранных языков для гуманитарных специальностей Днепропетровского национального университета имени Олеся Гончара;
пр. Гагарина, 72, г. Днепр, 49010, Украина; тел.: +38(056) 374-98-82;
e-mail: natukr1581@gmail.com; ORCID ID 0000-0001-6027-6322

РЯБОВЕЛ Светлана Леонидовна

преподаватель кафедры иностранных языков для гуманитарных специальностей Днепропетровского национального университета имени Олеся Гончара; пр. Гагарина, 72, г. Днепр, 49010, Украина;
тел.: +38(056) 374-98-82; e-mail: claire_14@i.ua; ORCID ID 0000-0001-7403-0382

ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ЕДИНИЦ ПОВТОРНОЙ НОМИНАЦИИ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТЕКСТЕ

Аннотация. Целью исследования является анализ структурных и семантических процессов, происходящих при преобразовании первичной номинации в повторную, стилистически маркированную

ную, номінацію в художественних текстах в сучасному англійському мові. **Об'єктом** дослідження є мовні одиниці вторинної стилістичної номінації. **Предметом** статті є функціональні та стилістичні характеристики аналізованих одиниць мови. **Матеріалом** дослідження є 1404 одиниць мови вторинної стилістичної номінації. **Результати:** 1) визначено два основних типи досліджуваного явища: автономні та неавтономні найменування; 2) вивчається вплив контексту на використання одиниць вторинної стилістичної номінації в літературному тексті; 3) визначається частотність стилістичних засобів, використовуваних для вираження вторинних стилістичних понять / імен; 4) наведено три основні функції вторинної номінації. **Практичне застосування** результатів дослідження можливе в процесі вивчення інтерпретації текстів художньої літератури при лінгвістичному аналізі таких текстів, оскільки в цій науковій статті показано, що одиниці вторинної стилістичної номінації використовуються не тільки з метою експресивного опису, а й з метою посилення значень об'єктів, понять, явищ, для вираження різних відтінків значення. **Висновки:** мовні одиниці вторинної стилістичної номінації виконують свою функцію в різних контекстах, тому розуміння певного контексту в кожному випадку має велике значення. Велика кількість аналізованих одиниць виражається за допомогою стилістичних засобів (метафори, епітети, порівняння та деяких інших), частотність яких відрізняється, як це доведено в статті. Такі стилістичні засоби служать способом вираження художньо-експресивної функції вторинної номінації в літературному тексті.

Ключові слова: повторна номінація, експліцитна номінація, імпліцитна номінація, структурний процес, семантичний процес, стилістичні прийоми.

KOSENKO Nataliia

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Foreign Languages for Humanities of Oles Honchar Dnipro National University; Gagarin Avenue, 72, Dnipro, 49010, Ukraine; tel.: +38(056) 374-98-82; e-mail: natukr1581@gmail.com; ORCID ID 0000-0001-6027-6322

RIABOVOL Svitlana

Lecturer of the Department of Foreign Languages for Humanities of Oles Honchar Dnipro National University; Gagarin Avenue, 72, Dnipro, 49010, Ukraine; tel.: +38(056) 374-98-82; e-mail: claire_14@i.ua; ORCID ID 0000-0001-7403-0382

THE FUNCTIONING OF THE LANGUAGE UNITS OF THE SECONDARY DENOMINATION IN THE TEXTS OF BELLES-LETTRES FUNCTIONAL STYLE

Summary. The *aim* of the research is to analyze structural and semantic processes which take place while transforming a primary denomination into a secondary stylistically marked denomination in the texts of belles-lettres functional style in Modern English. The *object* of the study is the language units of secondary stylistic denomination. The *subject* of the paper is functional and stylistic characteristics of the language units under analysis. The *material* of the research is 1404 language units of secondary stylistic denomination. The *results* are: 1) two main types of the language phenomenon under study are defined: autonomous and non-autonomous denominations; 2) the influence of context on the use of secondary stylistic denomination units in a literary text is studied; 3) frequency of stylistic devices used to express secondary stylistic notions/names is determined; 4) three main functions of secondary denomination are stated. The *practical application* of the research results is possible in the process of learning belles-lettres texts interpretation, carrying out a linguistic analysis of such texts since the present scientific paper reveals that secondary stylistic denomination units are used not only for the purpose of expressive description, but also with the aim of intensifying the meanings of objects, notions, phenomena, for expressing various shades of meaning. The *conclusions:* language units of secondary stylistic denomination fulfil their function in various contexts, so the understanding of a certain context in each case is of great importance. A great number of units under analysis are expressed by means of stylistic devices (metaphors, epithets, comparisons and some others) frequency of which varies, as it is proved in the article. Such stylistic devices serve as a means of expressing the artistically expressive function of secondary denomination in a literary text.

Key words: secondary denomination, explicit denomination, implicit denomination, structural process, semantic process, stylistic devices.

Надійшла до редколегії 09.11.2018